

قرص برنج چیست؟

قرص برنج که با نام علمی «فسفید آلومینیوم» شناخته می شود قرصی به رنگ زرد یا خاکستری کم رنگ است و بویی شبیه به بوی سیر دارد. البته نبودن بو، مسمومیت را رد نمی کند و در بسیاری از موارد شدید، بدون بوی واضح می باشند. قرص برنج از نظر طبقه بندی شیمیایی ماده ای بسیار سمی تلقی می گردد.

قرص برنج ماده ای کاملاً سمی است که برای کنترل و دفع جانوران موذی مانند موش، و یا کشتن حشرات آسیب رساننده به محصولات کشاورزی و دفع آفات در سیلوهای نگهداری غلات به کار می رود قرص برنج هیچگونه مصرف خانگی ندارد.

لازم به ذکر است این قرص با قرص های گیاهی موسوم به «بنان» که در فروشگاهها، عطاری و برخی

سوپرمارکت ها جهت مصارف خانگی به فروش می رسد، متفاوت است.

قرص برنج علاوه بر جذب از طریق دستگاه گوارش، به علت توانایی سریع در ترکیب با هوا و ایجاد گاز «فسفین» توانایی ایجاد مسمومیت از طریق استنشاقی را نیز دارد.

مصرف مقدار بسیار اندک قرص برنج (حتی یک چهارم یک قرص) توانایی ایجاد مسمومیت بسیار شدید را دارد که در بیش از ۸۰٪ موارد به مرگی دردناک منجر می شود.

دوز مرگ آور آن بین ۰,۱۵ - ۰,۵ گرم می باشد. این عدد قطعی نبوده و مرگ و میر با این قرص بستگی به تازگی قرص، شرایط معده، سرعت مراجعه به پزشک و ... دارد. حتی مقدار کم هم می تواند کشنده باشد. برای

مسمومیت با قرص برنج هیچ پادزهر اختصاصی شناخته شده ای وجود ندارد. هر چند تحقیقات پزشکی، روشهای درمانی متفاوتی برای مسمومیت با قرص برنج پیشنهاد داده اند، اما درمانهای موجود بیشتر جنبه حمایتی دارند. در صورت مصرف این قرص، بعد از سه الی چهار ساعت، عوارض شدید بر روی سیستم های

مختلف بدن از جمله سیستم تنفسی و مغز و در نتیجه باعث مرگ دردناکی خواهد شد.

علائم مسمومیت با قرص برنج

استنشاق گاز متصاعد شده از قرص برنج سبب سوزش و التهاب بینی، دهان، حلق و مجاری هوایی، درد قفسه سینه، سرفه، تهوع، استفراغ، اسهال، درد عضلات، سردرد و سرگیجه می شود.

خوردن قرص برنج موجب درد شکم، تهوع، استفراغ، اسهال، تورم و التهاب لبها، دهان و حلق (و به طبع آن انسداد راههای تنفسی) و تشنج می گردد. بیقراری و اضطراب ممکن است بروز کند. عوارض ایجاد شده منجر به آسیب شدید به ریه ها، قلب، کبد و کلیه ها و در نهایت مرگ می شود. تماس قرص برنج با گاز آن با پوست منجر به تعریق و قرمزی و التهاب پوست می

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
مرکز آموزش درمانی شهید دکتر فقیهی

مسمومیت با قرص برنج

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده

آرزو حافظی - کارشناس پرستاری

تأیید کننده

دکتر لیلا ظهیری

(فوق تخصص بیماریهای ریه و مراقبت های ویژه)

منابع

داخلی و جراحی برونر و سودارت ۲۰۲۱

مسمومیت حجت پاشا زاده ۲۰۲۰

تابستان ۱۴۰۴

EDU-PT-48/B

- در صورتی که پوست شما با قرص برنج یا گاز آزاد شده ی ناشی از آن تماس پیدا کرد، لباس های آلوده خود را به سرعت خارج کرده و ناحیه ی تماس را با صابون و آب ولرم پرفشار به مدت حداقل ۱۰ تا ۱۵ دقیقه شستشو دهید و خود را هر چه سریعتر به یک مرکز بهداشتی و درمانی برسانید.

در صورتی که برای نگهداری مصارف

کشاروزی مجبور به استفاده از قرص

برنج هستید توجه کنید

- قرص ها را در محل های مطمئن و دور از دسترس کودکان و افراد متفرقه قرار دهید.
- روش نگهداری و استفاده از این قرص را دقیقاً یاد بگیرید. قبل از کسب اطلاعات کافی، از مصرف قرص ها خودداری نمایید.
- بر روی محل نگهداری و جعبه ی حاوی این قرص ها برچسب های هشدار دهنده نصب کنید.

شود. قابل توجه است که شدت علائم اولیه ارتباطی با شدت مسمومیت ندارد. در بسیاری از موارد در ساعات اولیه مصرف، علائم خاصی بروز داده نمی شود اما عوارض تا ساعتی پس از مصرف به صورت ناگهانی و بسیار شدید ظهور می کند. مرگ به علت عارضه قلبی به صورت بی نظمی ضربان قلب کشنده و نارسایی چند ارگان می تواند رخ دهد.

اگر به صورت اتفاقی در معرض

مسمومیت با قرص برنج قرار گرفتیم چه

کار کنیم؟

- در صورت مصرف قرص برنج به صورت خوراکی یا استنشاق آن، حتی در صورت نداشتن علائم، هر چه سریعتر به بیمارستان مراجعه کنید.
- اگر قرص برنج و یا گاز آزاد شده ی ناشی از آن با چشم تماس پیدا کرد در صورت داشتن لنز چشمی آن را خارج نموده و ناحیه آلوده را به مدت حداقل ۱۰ تا ۱۵ دقیقه با آب ولرم شستشو دهید تا خود را در اسرع وقت به یک مرکز بهداشتی درمانی برسانید.